



Vier maanden op Iona

Jan Maasen

In werk en gebed – God is met ons

Verzameld en verstrooid – God is met ons

Nu en altijd – God is met ons

Slot van het dagelijkse ochtendgebed in Iona Abbey

Vorig jaar zomer stopten Desirée van der Hijden en ik met werken. We besloten een soort ‘gap-year’ te nemen. In het najaar reisden we drie maanden door Europa met een Interrailkaart en dit voorjaar verbleven we vier maanden op Iona. Op dit eilandje voor de noordwest kust van Schotland runt de Iona Community een centrum in een oude abdij. Wij zijn al jarenlang lid van deze internationale oecumenische gemeenschap, die zich inzet voor gerechtigheid, vrede en heilheid van de schepping en voor liturgievernieuwing. De leden zijn verbonden door een gemeenschappelijke leefregel, maar wonen niet samen. Wel komen ze met enige regelmaat bijeen, waaronder jaarlijks een week op Iona.

We kennen de plek dus goed, hebben daar vaak een week als gast verbleven, maar wilden nu als vrijwilliger ons steentje bijdragen aan het bieden van gastvrijheid aan anderen.



In werk...

Tussen maart en oktober ontvangt de Iona Community elke week maximaal 44 gasten om een week in gemeenschap te leven in Iona Abbey en een programma te volgen. Het is vaak een internationaal gezelschap. De helft van de gasten komt uit Groot-Brittannië, een kwart uit de Verenigde Staten, de overigen uit landen als Duitsland, Nederland, Denemarken, Zweden, Zwitserland, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland.



Om dit mogelijk te maken heeft de Iona Community 12 betaalde krachten in dienst en ongeveer 20 vrijwilligers voor kortere (minimaal 6 weken) of langere tijd (tot acht maanden). Zij werken in verschillende afdelingen, van huishouding en keuken tot kosters, muziek, programma, onderhoud en boekwinkel. Desirée heeft vier maanden in de winkel gewerkt, ik in de keuken. We werkten vijf dagen per week, ongeveer acht uur per dag. Meestal hadden we één dag per week gezamenlijk vrij, soms beide dagen, maar roostertechnisch was dat niet altijd mogelijk. Onze werktijden verschilden ook. De winkel was altijd open van tien tot vijf, in de keuken werkten we met twee diensten: een dagdienst van zeven tot drie uur en een gebroken dienst van half acht tot een uur en van vijf tot half acht. Het meeste werk vond dus in de ochtend plaats, 's avonds hoefde het



eten alleen nog maar opgewarmd te worden in de oven en moest soms de laatste hand worden gelegd aan de salade en het toetje. De taken werden elke dag onderling verdeeld: de een was verantwoordelijk voor het hoofdgerecht, meestal een eenpansmaaltijd, een ander voor de salade, een derde zorgde voor het toetje, meestal iets gebakken, een vierde voor de soep bij de lunch. En dan waren er altijd nog wat kleinere taken, zoals brood bakken en koekjes voor de gasten, flapjacks voor de pelgrimage, egg mayo en humus voor de lunch en niet te vergeten de bijzondere diëten. Bij een volle Abbey betekende dat koken voor meer dan zeventig mensen, want leven in gemeenschap hield ook in, dat staf en vrijwilligers 's middags en 's avonds samen eten met de gasten. De meeste maaltijden waren vegetarisch, alleen op zondag stond er vlees op het menu. En als je even niets te doen had, kon je altijd afwassen. Borden en bestek waren voor de huishouding, maar alle andere spullen die gebruikt

werden bij het koken moesten we zelf afwassen.

Ik heb mij goed vermaakt in de keuken. Ik vond het koken in grote hoeveelheden soms een uitdaging, maar de recepten waren helder. Werken in een team is gezellig, zeker ook tijdens de koffiepauze als huishouding en kosters zich bij ons aansloten. Tegelijk viel mij wel op, hoe fysiek zwaar het werk was. Ik stond of liep de hele dag en de grote pannen soep of groenten moest je met twee mensen van het fornuis tillen. En vrijdag was een bijzondere dag, omdat de gasten dan vertrokken met de veerboot van tien voor negen. Dat gaf ons de gelegenheid om de keuken een grote schoonmaakbeurt te geven, waarbij ik mij over het fornuis en de ovens ontfermde. Die zijn een stuk schoner achtergelaten dan toen ik ze begin april aantrof. En elke vrijdag kwamen er ook drie grote leveringen binnen van levensmiddelen in bulkverpakking.

... en gebed

Het leven in gemeenschap in de Abbey is gecentreerd rond de maaltijden (acht uur, een uur en zes uur) en de twee vieringen. Elke dag is er om negen uur 's ochtends een ochtendviering volgens een vaste orde van dienst en om negen uur 's avonds een avondviering, waarbij een vast schema wordt gevolgd:

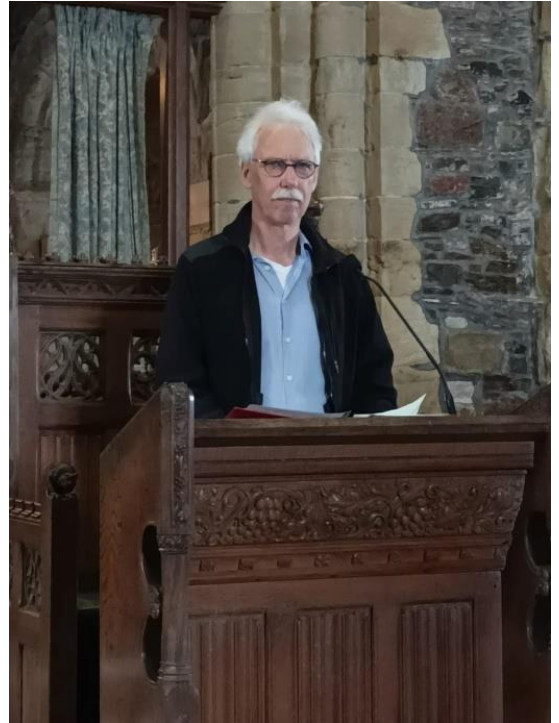
zaterdag	welkom
zondag	stilte
maandag	gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping
dinsdag	gebeden voor heelwording
woensdag	agapéviering
donderdag	commitment



Op zondagochtend is er geen ochtendviering om negen uur, maar een oecumenische communie (avondmaal)viering om half elf. Deze laatste viering heeft drie voorgangers: een leidt de woorddienst, een ander houdt de overweging en een derde leidt de tafeldienst. Die laatste is altijd een predikant, die gerechtigd is om in zijn eigen kerkgenootschap voor te gaan bij het avondmaal.

Onder de stafleden, vrijwilligers en gasten van de Abbey is altijd wel zo iemand te vinden. Alle andere liturgische functies worden onderling verdeeld. Vrijwilligers worden uitgenodigd om voor te gaan in een ochtendviering en als je wil ook in een avondviering. Van die mogelijkheid hebben we graag gebruik gemaakt. Naast enige ochtendvieringen heb ik ook twee gebedsdiensten voor heelwording geleid en twee vieringen voor gerechtigheid en vrede.

Ik heb het heel weldadig gevonden om vier maanden lang twee keer per dag naar een viering in de Abbey te gaan. De ochtendviering werd zo vertrouwd, dat ik na twee maanden geen boekje meer nodig had: ik kende alle Engelse responsiegebeden uit mijn hoofd. De avondvieringen waren veel afwisselender en soms zeer creatief en uitdagend. En altijd was het een genot om samen te zingen. De Iona Community hecht veel waarde aan muziek. Ze heeft altijd een betaalde kerkmusicus in dienst en een vrijwilliger. Voor elke viering worden een of meer liederen ingeoefend. De liederen worden begeleid op piano, maar gasten en vrijwilligers worden ook uitgenodigd om mee te doen, als zij een instrument kunnen bespelen. Gitaar, fluit, viool, trommels, triangel, harp ... in de loop van de tijd heb ik de meest uiteenlopende instrumenten gehoord.



Verzameld...

Een week op Iona loopt van zaterdagmiddag tot vrijdagochtend met als belangrijkste doel: leven in gemeenschap. Soms heeft de week een specifiek thema (Keltische spiritualiteit, nieuwe vormen van liturgie, jongerenweek), vaker is het een open week. Voor veel gasten is zo'n week een heel inspirerend en soms levensveranderend gebeuren.

Het was wennen om nu als vrijwilliger deze weken mee te maken. Het contact met de gasten was wisselend, de ene week intenser dan de andere week. Vier keer heb ik meegelopen met de pelgrimage over het eiland, die elke dinsdag gehouden wordt (dinsdag was mijn vaste vrije dag) en een paar keer heb ik een sessie gegeven over de Iona Community, als de warden verhinderd was. In andere weken beperkte het contact zich tot wat gesprekjes aan tafel.



Het was bijzonder om als Member van de Iona Community vrijwilliger te zijn. Haast elke week ontmoetten we wel andere Members op het eiland, als gast in de Abbey of elders verblijvend.

Maar er waren nu andere gemeenschappen belangrijker. Desirée en ik woonden met vier andere vrijwilligers in Cul Shuna, een huis in het dorp. Daarnaast was er het keukenteam, de grotere groep van vrijwilligers en tenslotte ook de stafkrachten. Op vrijdagavond en zondagavond was er veel

gelegenheid voor sociale contacten. Het was een komen en gaan van vrijwilligers, met enige regelmaat was er een afscheidsborrel of maaltijd.

... en verspreid

De vier maanden zitten er op, we zijn weer thuis. Op Iona verliep veel communicatie in verschillende WhatsApp-groepen; ik heb nog nooit zo vaak mijn mobieltje gebruikt. Uit de meeste groepen zijn we weer verwijderd, maar twee nieuwe groepen zijn nog open: die van voormalige vrijwilligers en voormalige bewoners van Cul Shuna. Zo blijft het contact bestaan. En we hebben verschillende uitnodigingen ontvangen om mensen op te zoeken in Groot-Brittannië, Denemarken en Zwitserland, terwijl ook hier een logeerbed klaar staat.

Naast de mooie ervaringen van het werken in de keuken, de inspirerende vieringen en de natuur van Iona heeft deze periode ook het inzicht opgeleverd, dat ik niet op zoek ga naar nieuw vrijwilligerswerk. Liever besteed ik meer tijd aan mijn bestaande 'verplichtingen' in diverse organisaties. De Iona Community Nederland is er daar één van.

Tenslotte

Rond Pinksteren heeft 'Petrus in het land' twee uitzendingen gewijd aan Iona en de Iona Community, op 20 mei met de zangeres Lakshmi, op 27 mei met singer-songwriter Stef Bos. De opnames zijn gemaakt in maart, net voordat wij aankwamen. Beide uitzendingen bevatten ook korte interviews met stafleden en vrijwilligers, met wie wij hebben samengewerkt.

https://www.npostart.nl/petrus-in-het-land/20-05-2023/KN_1731641

https://www.npostart.nl/petrus-in-het-land/27-05-2023/KN_1731642